

Referat af det syvende ordinære årsmøde i Kulturarv Fyn, der blev afholdt onsdag den 15. marts 2017 kl. 15.00 på den gamle politigård, Nyborg.

Formand for Kulturarv Fyn, Erland Porsmose, bød velkommen. Herefter gav Troels Malthé Borch og Ann Ammons en orientering om formidlingsprojekt Modstrøm 1 og 2. Der var indkommet 104 ansøgninger til arrangementer på ”forladte” steder, og heraf var de 50 ansøgninger til de såkaldte hovedsteder. Højdespringeren var hovedstedet Hesbjerg Slot – alene her er der indkommet 15 ansøgninger. Sidste i marts præsenteres de udvalgte events, og det hele løber af stablen i september. Det bliver nogle meget forskellige events: lyd og lydinstallationer, teater, cirkus og meget andet.

Modstrøm 2 er koncentreret om billedkunstneren Ole Lejbach og forfatteren Jens Blendstrup, der tager på en ”kulturarvsekspedition” til de udvalgte forladte steder og lader sig kunstnerisk inspirere af, hvad de ser og føler, når de besøger stedet. Det hele skal munde ud i en udstilling og en bog, der også vil indeholde nogle historiske faktuelle fortællinger. Modstrøm 2 rummer også en ekspedition med det gode skib Rylen sammen med skipper Jens Bohr og fagpersoner til forladte holme, og her har man lavet en aftale med TV2/Fyn, der vil tage med ekspeditionen. Der vil også være events i de havne, hvor Rylen lægger til (udkanten af vandkanten). Også dette projekt skal munde ud i en bog. Der vil undervejs blive lavet små film, der kan lægges på facebook og på Kulturarv Fyns hjemmeside.

1. Valg af dirigent

Birgitte Haugbøl blev valgt. Hun konstaterede, at årsmødet var indkaldt med en dags forsinkelse, men forsamlingen gav afkald på varsel. Dagsordenen blev godkendt.

2. Aflæggelse og godkendelse af beretning

Formand Erland Porsmose fortalte, at sidste årsmøde blev afholdt den 17. marts 2016 på Lokalarkivet i Assens. Siden da har Kulturarv Fyns bestyrelse afholdt fire møder med fokus først og fremmest på samarbejdet med Kulturregionen og kulturarvsformidlingsprojektet Modstrøm, og de verserende kulturmiljø-sager.

Bestyrelsen har i det forløbne år uændret været konstitueret med Jørgen Thomsen, stadsarkivet i Odense, som sekretær, Birgitte Haugbøl, Nyborg Bibliotek som kasserer og Erland Porsmose, Østfyns Museer som formand. Til varetagelsen af Modstrømprojektet har bestyrelsen nedsat en formidlings taskforce bestående af Mette Ladegaard Thøgersen, Johnny Wøllekær og Erland Porsmose. Kulturmiljørådet har også i 2016 haft Ellen Warring som formand og dynamo.

På fællesmagasin-området må det desværre konstateres, at 2016 blev året, hvor planerne foreløbigt måtte skrinlægges, indtil der kan samles opbakning til et nyt initiativ på området.

På Kulturmiljøområdet har 2016 været præget af fornyet vækst – ovenpå syv års krisetilstand og dermed også fornyet pres ikke mindst på havneområderne i

middelalderkøbstæderne. Omvendt er der fortsat tydelige forfaldsudfordringer rundt om i landdistrikterne.

Årets store satsning er Modstrøm, og her kan vi glæde os over et tæt samarbejde ikke blot med Kulturregionen, men også med Albanifonden, der på grundlag af Kulturarv Fyns ansøgning, bevilgede 2 mio kr. til en fortsættelse og udvidelse af projektet. Som det vil erindres blev Modstrømsprojektet oprindeligt udviklet på baggrund af et koncept udarbejdet på Kulturarv Fyns vegne af Svendborg Museum. Det har nu resulteret i et samlet kulturarvsformidlingsprojekt, der skal løb over årene 2016-2018 med et samlet budget på mere end 6 mio kr. Det bliver spændende at følge. Kulturarv Fyns opgaveportefølje i Modstrømsprojektet bliver koordineret og udført af Troels Malthé Borch og Ann Ammons. Vi håber på, at Kulturarv Fyns medlemmer, arkiver, biblioteker og museer, fortsat vil bakke op om projektet og sørge for en solid forankring heraf rundt i det ”udkant-fynske”, dvs. hele øen!

Kulturmiljørådet: Ellen Warring fortalte, at kulturmiljørådet i 2016-2017 har bestået af Nils Valderdorf Jensen og Per Thomsen, Svendborg Museum, Maiken Nørup, Middelfart Museum, Ellen Warring, Odense Bys Museer, mens Kristian Isager har repræsenteret Akademiraadet, Sven Rask Danmarks Naturfredningsforening og Torben Lindegård By og Land. Ruth Jensen var SLA Fyns repræsentant, men hun har valgt at trække sig, da hun forlod sin post på arkivet i Faaborg.

Det har været godt med nyt blod. Rådet har afholdt fem møder i årets løb. Rådet beskæftiger sig med sager af regional, principiel og overordnet betydning, og rådets medlemmer er ikke afhængige af den organisation, der har udpeget dem, men sidder alene i rådet pga. deres faglige indsigt i kulturarvsanliggender.

Man har involveret sig i følgende sager:

Sag om fjernelse af brostensbelægning i Middelfarts ældste gade Brogade. Her var der, som led i Middelfarts ændringer i forhold til klimaplaner om at udskifte den smukke brolægning med fasciner og asfalt. Rådet støttede op om museets meget fornemme udtalelse til Middelfart Kommune. Sagen endte med et borgermøde og brostensbelægningen blev bevaret ovenpå en fiberdug.

Vandløbsagerne har ligget lidt stille, men rådet har støttet Kærsgårds Gods klage til Fødevarer- og Miljøklagenævnet vedr. passage ved Kærsgård. Et meget fint miljø med mølle, turbinehus, hovedgård og kirke.

Miljøklagenævnet lagde tilsyneladende mere vægt på kommunen udtalelse om de kulturhistoriske værdier end vores. Sagen er endnu ikke helt afsluttet, men faunapassagen gennemføres på trods af, at selv fiskefolkene er tilfredse med de nuværende forhold.

Der sker heldigvis ikke noget ved Lille Mølle, men skyldes ikke de kulturhistoriske værdier, men alene at projektet blev for dyrt. Mølleriet sættes nu i stand med støtte fra fonde og Slots- og Kulturstyrelsen, mens ejeren selv må bære mølledammens oprensning, selv om tilslamningen skyldes, at man ikke må lukke vandet ud af mølledammen.

Angående Solevad Vandmølle så blev der afholdt møde med kommunen sidste sommer, og siden er der ikke sket noget.

Havneforandringerne har stået på i mere end 20 år og desværre med dårlige resultater de fleste steder, og nu æder det økonomiske fremskridt og investorerne sig ind på de allerbedste havne, Kerteminde og Svendborg. I Svendborg har sagen omkring først Jessens Mole og siden Baagøes og Ribers Plads haft stor bevågenhed i medierne. Kulturmiljørådet har afgivet indsigelse mod nedrivning af målerhus og direktørbolig på Baagøes og Ribers Plads, da vi mener, at helheden derved går tabt, og at det vil ændre byens ældste gade Kullinggade. Rådet udtalte til kommunen, at man ikke bare solgte ud af arvesølvet, men af arveguldet.

Det har været ret forstemmende, at se hvordan en diskussion om bevarelse bliver så politisk, ja det er et politisk spørgsmål om sadeltage er rigtige eller ej.

Også de svage små kystmiljøer er under pres. F.eks. tyder meget på, at Gambøt med værft og de fine fiskerhytter vil få en tilfredsstillende løsning, og senest er der trusler mod en af de fineste værftsgrunde vi har, nemlig Jakobsens Plads i Troense. Allerede for 25 år siden blev der forsøgt en fredning uden resultat.

Rigtig mange sagsbehandlere og museumsansatte efterspørger det materiale, som blev til i Fyns Amt, nemlig hovedgårdsundersøgelse, landsbyregistrering, kulturmiljøatlas osv. Hidtil har man ringet til Ellen Warring, men den telefon svarer ikke om nogle år. Derfor har Maiken og Ellen nedsat en arbejdsgruppe, der arbejder på, hvordan man kan lægge undersøgelserne ud på nettet. Det bliver sikkert en løsning dels på Kulturarv Fyns hjemmeside og GeoFyns.

Rådet glæder sig dog over, at der endelig er kommet mere fokus på kapitel 8 arbejdet på museerne, og det mærkedes blandt andet, da der i begyndelsen af året blev holdt et seminar i Ringsted, som fik opbakning af Danske Museer og Slots- og Kulturstyrelsen. Her pegede styrelsen for første gang på Kulturmiljørådene som vigtige sparringspartnere.

Men, men. Træerne vokser ikke ind i himmelen. Rådet har konstateret, at der har været en katastrofal nedgang i tilsynet med fredede fortidsminder fra 25 procent tilsete til 5 procent i en tilsynsperiode. Det betyder, at der går ca. 15 år mellem et fortidsminde tilses. Kulturmiljørådet overvejer derfor at tage det manglende tilsyn op som ministersag. Plejen og formidlingen er også meget varierende fra kommune til kommune.

Flere kommuner arbejder med en ny runde af udpegninger af kulturmiljøer. Efter loven skal museerne inddrages, men ofte overlades opgaven til firmaer som Rambøll og Niras, og museerne er med på sidelinjen. Hvem ser, hvad der udgår af kulturmiljøer, og hvor velbegrundet det er? En fynsk kommune har meldt ud, at det kun er kulturmiljøer med *udviklingspotentiale*, der udpeges. Også her mangler man ordentlige data om de udpegede miljøer til brug for sagsbehandlerne.

Kulturmiljørådet er i gang med at planlægge et spændende seminar i begyndelsen af november i år: *Kulturarven som værdi*. Man håber, at kunne finde oplægsholdere fra private fonde og lignende, der er storinvestorer i kulturarv. Hvorfor gør de det og nytter det noget? Seminaret vil henvende sig til politikere, planlæggere og museumsansatte på Fyn. Esben Hedegaard tilbød at huse seminaret.

Formidlingsrådet: Mette Ladegaard Thøgersen havde blot en kort beretning. Rådet har samlet kræfterne om Modstrømsprojekterne, der bliver Kulturarv Fyns altoverskyggende formidlingsindsats de kommende år. Og det tegner godt.

Bevaringsrådet: Esben Hedegaard indledte med at sige, at konserveringsstyrelsen har afholdt to møder siden sidst. På begge møder har afdelingens økonomi fyldt mest. Budgettet er meget stramt, hvad der dels kan begrundes i Middelfart og Vestfyns Museers udtræden af samarbejdet, dels SKATs beslutning om at pålægge konserveringsyndelserne moms. Da museer, som ikke har en kommunal momsudligningsordning, må indeholde momsen i deres konserveringstilskud, betyder ændringen en reduktion til Bevaringscenter Fyns samlede tilskud på ca. 167.000 kr.

Andre danske museer har i 2016 fået kompensation for den reduktion, som SKATs pålægning af moms på konserveringsyndelser har ført med sig. Kompensationen udgjorde i 2016 50% af museernes tab, men dækker fra 2017 tabet fuldt ud. Desværre har man glemt Fyn i processen, og på Kulturarv Fyns møde i begyndelsen af december 2016 besluttede man derfor, at formanden skulle rette en henvendelse til Slots- og Kulturstyrelsen, da det næppe kan have været statens hensigt at stille Fyn ringere end resten af landet. Formanden har skrevet til styrelsen.

Den svage økonomi levner bl.a. ikke plads til investering i nyt udstyr. På sidste konserveringsstyrelsesmøde blev det derfor besluttet, at et lille udvalg bestående af Kurt Risskov,

Ida Hovmand og Esben Hedegaard skulle udarbejde en plan for en fondsfinansieret fælles satsning, hvor formidling af kulturarven blev koblet med bevaringen af samme – og herunder behovet for tidssvarende udstyr. Udvalget barsler med et oplæg senere på foråret 2017.

3. Aflæggelse og godkendelse af årsregnskab for 2014

Kasserer Birgitte Haugbøl gennemgik kort regnskabet for 2016 – se vedhæftede. Regnskabet og budgettet bar præg af, at der var indkommet en del penge i forbindelse med Modstrømsprojekterne. Regnskabet blev godkendt.

4. Godkendelse af budget og fastsættelse af kontingent for 2015

Kasserer Birgitte Haugbøl gennemgik budgettet for 2017. Desværre er medlemstallet vedblivende ikke imponerende, og det bør der gøres noget ved. Modstrøm burde være en løftestang. Der var et ønske om, at budgettet blev opdelt, så man lettere kunne gennemskue, hvad midler der var knyttet til de to Modstrømsprojekter.

Kontingentet forblev uændret. De store medlemmer med min. 1 fuldtidsansat og et budget på over 1 mill. kr. betaler 2.000 kr. i kontingent, mens alle andre betaler 500 kr.

5. Behandling af indkomne forslag.

Bestyrelsen forslø, at der blev valgt en revisor og revisorsupplent. Vedtaget.

6. Valg af to bestyrelsesmedlemmer, revisor og revisorsuppleant

På årsmødet vælges i henhold til vedtægterne hvert år to medlemmer. Det ene år vælges én repræsentant for arkivområdet og én repræsentant for kulturmiljøområdet – det følgende år vælges tilsvarende én repræsentant for museumsområdet og én repræsentant for biblioteksområdet. Bestyrelsens tre øvrige medlemmer er de til enhver tid valgte formænd for de stående underudvalg.

På valg var Birgitte Haugbøl og Erland Porsmose, der begge blev genvalgt.

Johan Møhlenfeldt Jensen (Vestfyns Museer) valgtes til revisor, mens Jørgen Havshøj (Nyborg Lokalarkiv) blev valgt som revisorsuppleant.

Endelig blev Peter Gram (Nyborg Lokalarkiv) valgt ind i Kulturmiljørådet som erstatning for Ruth Jensen.

7. Vedtagelse af arbejdsplan

Formanden fremlagde en skitse til arbejdsplan for 2017. Meget kommer jo til at handle om Modstrøm-projektet og de aktiviteter, der er knyttet til projektet. Derudover planlægger Kulturarv Fyn et seminar og en opgradering af hjemmesiden, ligesom Kulturarv Fyns miljøråd stadig vil være vagthund og have fokus på bl.a. vandløbsplanerne, udkantsproblemerne og bygningsfredning.

8. Eventuelt

Intet.

Referent

Johnny Wøllekær

22-3-2017